

TABULKA 10 | Personální podpora pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v osmi navštívených školách a zajištění jejich financování (fyzické osoby⁶⁸)

Pracovní pozice	Podpůrná opatření	Šablony II	Jiný způsob financování	Celkem
Školní speciální pedagog	3	5	0	8
Školní psycholog	1	1	0	1
Sociální pedagog	0	2	1	3
Kariéerní poradce	0	1	1	2
Koordinátor inkluze	0	1	0	1
Asistent pedagoga	57	0	0	57
Školní asistent	0	3	1	4

K jiným způsobům financování patřily prostředky získané v rámci dalších projektů financovaných z OP VVV, administrovaných zřizovateli nebo samotnými školami. Tyto velké projekty cílené na celou lokalitu/obec ovšem přesahují možnosti jednotlivých škol a jsou závislé na aktivitě nebo součinnosti zřizovatele, přístup k těmto finančním prostředkům proto mají jen některé školy (v rámci šetření byla zaznamenána realizace inkluzivních projektů financovaných z OP VVV na úrovni obce ve třech případech). V rámci těchto projektů mohl být financován také pracovník pro práci s komunitou ve vyloučené lokalitě či výjezdy pedagogů do zahraničí. Vzhledem k tomu, že možnost získávat inspiraci pro práci se sociálně znevýhodněnými žáky v zahraničí je vítána, bylo zaznamenáno také financování zahraničních stáží pedagogů prostřednictvím operačního programu Praha – pól růstu ČR a vzdělávacího programu Evropské unie Erasmus+, mezinárodní mobilita pedagogů byla ve školách podpořena i dalšími projekty v minulosti. Některé ze škol byly zapojeny do projektu Gramotnosti a jejich podpora (OP VVV, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně) a využívaly ho pro volnočasové kroužky a inovace ve výuce.

Z národních programů bylo zaznamenáno využití programu Životní prostředí Ministerstva životního prostředí pro ozdravné pobyty žáků.

V některých krajích ČR mají školy možnost se zapojovat do krajských projektů primární prevence, dále některé kraje poskytují školám příspěvek do nenárokových složek platů pedagogů pro školy se žáky se sociálním znevýhodněním, přispívají školám na dělené hodiny, popřípadě na dopravu a vstupy na kulturní akce. Také někteří zřizovatelé se školám snaží přispět, např. pomocí příspěvků na lyžařské výcviky a školy v přírodě, příspěvků na adaptační kurzy, pomůcky pro žáky, odměny pro učitele, příplatky za třídnictví apod. U zřizovatelů téměř vždy platilo, že pokud školám nějaké prostředky navíc uvolňovali, poskytovali je podle stejných pravidel všem školám v obci.

Ve dvou školách bylo zaznamenáno financování aktivit pro sociálně znevýhodněné žáky prostřednictvím Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání (dále i „MAP“), konkrétně šlo o matematické a čtenářské kluby, moderní čtenářskou knihovnu a sady knih pro čtení s celou třídou.

V menší míře finanční prostředky školám poskytují i neziskové organizace (školy ovšem využívají spíše jejich služeb nebo možnost zapojení do organizovaných projektů). V rámci šetření bylo nejčastěji sledováno přijetí finanční pomoci pro zajištění obědů zdarma prostřednictvím organizace Women for Women – alternativně může obědy zdarma zajistit kraj z prostředků Ministerstva práce a sociálních věcí (dále i „MPSV“). Tato cesta je však školami považována za administrativně náročnější.

V některých školách se jako finanční zdroj objevují i sponzorské dary místních podnikatelů. Mohou být využívány např. na financování mimoškolních akcí, pomůcky pro žáky, komunitní setkání nebo odměny do soutěží a motivačních programů pro žáky. Zaznamenáno bylo také využití dotační příležitosti pro mediální gramotnost (Projekt O2 Chytrá škola).

Cílem výčtu těchto způsobů zajištění financování pro vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků není poskytnout celkovou statistiku, ale na průřezu osmi škol ilustrovat, jak aktivní byli ředitelé škol v zajišťování potřebných prostředků. Zajistit podporu sociálně znevýhodněných žáků bez dodatečných zdrojů je obtížné a navíc školy, které tyto žáky vzdělávají, často nemají možnost pokrýt některé náklady prostřednictvím vybíraných dobrovolných příspěvků od rodičů a musí hledat, jak tento výpadek nahradit (např. u mimoškolních a pobytových akcí). Je zřejmé, že je vytvořena síť možností pro financování projektů na podporu sociálně znevýhodněných žáků na úrovni školy, obce i širších celků prostřednictvím MAP. Existuje také pozitivní příklad školy E, kde funguje za využití dostupných zdrojů financování jak spolupráce na úrovni obce, která brání segregáčním trendům, tak účinná a na míru šitá podpora škol.

⁶⁸ Pozn. celkový součet může být nižší než počet způsobů financování pozice, protože jedno pracovní místo může být financováno z více zdrojů.